

L I S B O N A .

OLISIPO, SIVE UT PERVE-
TVSTA LAPIDVM INSCRIP-
TIONES HABENT, VLYSIPPO,
VVLGO LISBONA FLORENTIS,
SIMVM PORTVGALLIAE EMPORIV.

Cum Priuilegio.

CASCALE Lusitania opp.

R 7568

OLISIPONVNCLISBONA.

OLISIPONEM inter antiquissimas Hispaniæ vrbes annumerandam esse verustissimi quique scriptores testantur. Hanc Varro Olisiponem, & Pto. tomæus Olisiponem appellant, Plinius Salariam & Iubiam felicem, Strabo verò Vlyseam & ab Vlyse conditam, ex verbis Myrliani videtur asserere. Antiquæ vrbs Olisiponis situs, collem excelsum ad Tagi ripam deductū, vsque antiquitus solummodo occupabat, nunc verò plures montes ac valles magnitudine complectitur. Ab hac parte, qua meridiem respicit, vetus Regia amplissima, magnificoq; opere pulcherrima cōspicitur, quā ad sanctos vulgo dicunt. Versus aquilonem vrbs cornu, nobilissimum vestaliū D. Claræ cœnobium ad Tagi crepidinē fermè attingit: Meridionale vrbs latus mari alluitur, reliquæ tres partes aditum habent à terra. Itaque quinque vallibus, collibus toridem feracissimis & iucundissimis vrbs tanto

spacio complectitur, vt vniuersus eius ambitus septem millibus passuum designari possit. Interior verò eius amplitudo & magnificentia maxima est. Domorum siquidem amplius, quàm viginti millia inesse constat, earūque ingens multitudo tam principum virorū, nobiliumque, quā etiam priuatorū hominū eleganter & sumptu propè incredibili constructa est. In littore fontes quàm pluri mi ex diuersis vrbs partibus per ductus subterraneos oriuntur, è quibus populus aquationem facit. Porrò omīssis, breuitatis causa, pulcherrimis huius vrbs ornamentis, Olisipo septem imprimis ingentibus ædificijs magnificentissimè extructis hoc tempore illustratur. Horum primum Misericordiæ templum est, quadrato vndique lapide eleganter ædificatum, cuius qui curam gerunt, Misericordiæ fratres vocantur, qui ærarium, quod ex fortuitis tantummodo hominum piorum largitionibus eleemosynisque coflatum est, summa fide administrant, ex quo amplius, viginti quatuor aureorum ducatorum millibus in singulos annos constat egentibus erogari. Secundo loco, sequitur alterum misericordiæ, ac humanitatis exemplum, valetudinarium videlicet, commune pauperum, infirmorumque hominum nomine omnium Sanctorum. Tertium est monumentum, à D. Petro, Ioannis Regis, huius nominis primi filio, sumptu publico constructum, vt externarum gentium, Regumque legatis, eo loci hospitium præberetur, domus reuera amplissima, mirificoque opere admodum conspicua. Quartum est ædificium Regis Ioannis, hoc nomine tertij, perpetua memoria dignissimum, quam domum frumentariam Reip. ac quasi Lusitaniæ nutricem, merito nominare possis. Post huius tergum, nouum Prætorium in hæret, ipsam maris crepidinem attingens, cui merito ædium magnificentia, & operis pulchritudine, quintum in hoc ordine locum tribuendum esse, diximus. Sextum monumentum opere admirabili factum videtur, præda, spoliisque multarum gentium Regumque refertissimum, quod ab Indicis negotijs, quæ ibi pertrahantur, domum Indicam vulgus appellat. Septimum monumentum publicum est, armamentarium, ingenti armorum omnis generis copia refertū. Olisipo, ex ea parte, qua mari alluitur, portis XXII. distinguitur. Pars verò, qua continentem respicit, XVI. Turribus autem, per murorum gyrum LXXVII. munitur. Parochiæ XXV. numerantur. Hæc Damianus Goes, Eques Lusitanus, qui peculiari libello accuratissimè hanc vrbs descripsit. Ex quo plura in Indice adiecta beneuolus lector inueniet.

CASCAL ET BETHELEEM OPPIDVLA.

Ab Olisipone Aquilonem versus, oppidum Cascale situm est, quo naues onerariæ in anchoris consistentes, accedente maris aestu auram operiuntur, portu vadoso alioqui, & anfractuoso. Modico inde interuallo, aduerso etiam flumine, sinus in cubiti formam efficitur, in cuius fronte sacellum est diuini Iuliani, supra quod aliud D. Catharinæ sacrum. Tum eodem latere obliqua ripa propius ad vrbsm accedenti, Bethelcum oppidulum, & ibi templum ingens diuæ virginis dicatum, vnà cum cœnobio Monachorum, qui D. Hieronymi vintæ institutum professi sunt, sese offert, incredibili sumptu ac magnificentia constructum, diui Emmanuelis Regis monumentum, quod dum viueret, sibi ipse designauit, erexitque. Magnam tamen ipsi operi accessionem Ioannes III. Emmanuelis filius fecit. De qua re, extat ibi in arcu celebre Rescendij beffalibus literis tetraſtichon.

*Vasta moles sacrum diuinæ in littore matri
Rex posuit regum maximus Emmanuel.* *Auxit opes hæres regni & pietatis uterque
Structura certant religione pares.*

